

Sygn. akt III AUa 237/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2015 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.)

Sędziowie: SSA Stanisława Kubica

SSA Ireneusz Lejczak

Protokolant: Marcin Guzik

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2015 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku Miejskiego Klubu Sportowego (...) O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek

na skutek apelacji Miejskiego Klubu Sportowego (...) O.

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 2 grudnia 2014 r. sygn. akt IX U 2321/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Miejski Klub Sportowy (...) w O. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 maja 2013 r., którą organ rentowy odmówił wnioskodawcy wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku Klubu o umorzenie należności na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

Wyrokiem z dnia 2 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił odwołanie Miejskiego Klubu Sportowego (...) w O..

Powyższe orzeczenie Sąd pierwszej instancji wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

Miejski Klub Sportowy (...) O. jest stowarzyszeniem kultury fizycznej. Pismem z dnia 18 marca 2013 r. Miejski Klub Sportowy (...) O. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, z wnioskiem o umorzenie nieopłaconych należności na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe,

ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 2009 r. figurujących na koncie Klubu Sportowego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. decyzją z dnia 6 maja 2013 r. wydaną na podstawie ww. ustawy, działając na podstawie art. 61 a k.p.a. oraz art. 83b ust. 1 i art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych odmówił wszczęcia postępowania.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd ten wskazał, że zgodnie z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w sprawach nieuregulowanych stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. W myśl natomiast art. 61a § 1 k.p.a., gdy żądanie, o którym mowa w art. 61, zostało wniesione przez osobę nie będącą stroną lub z innych uzasadnionych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte organ administracji publicznej wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania. Sąd podał jednocześnie, że w myśl art. 83b ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli przepisy k.p.a. przewidują wydanie postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, Zakład w tych przypadkach wydaje decyzję.

Sąd Okręgowy wskazał, że ustawa abolicyjna z dnia 9 listopada 2012 r., w art. 1 ust. 1 przewiduje możliwość umorzenia nieopłaconych należności z tytułu składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe, na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, tj. osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych, twórców i artystów, osób prowadzących działalność w zakresie wolnego zawodu, wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej komandytowej lub partnerskiej.

Zgodnie natomiast z art. 2 ust. 1 ww. ustawy z wnioskiem o umorzenie może również wystąpić spadkobierca lub osoba trzecia, jeżeli w zakresie tych zobowiązań Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję o ich odpowiedzialności.

W ocenie Sądu pierwszej instancji krąg uprawnionych do skorzystania z ulgi umorzeniowej dotyczy osób objętych między styczniem 1999 r. a lutym 2009 r., z tytułu działalności, obowiązkowo ubezpieczeniem emerytalnym, rentowymi i wypadkowym. Natomiast Miejski Klub Sportowy (...) O. jest podmiotem nieuprawnionym dla ustalenia okresu podlegania ubezpieczeniom.

Wobec powyższego według tego Sądu Miejski Klub Sportowy (...) O., będący stowarzyszeniem kultury fizycznej, występujący do zakładu z wnioskiem o umorzenie, nie jest podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku na podstawie ustawy z 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U.2012.1551).

Apelację od tego orzeczenia wywiódł Miejski Klub Sportowy (...), zastępowany przez pełnomocnika w osobie adwokata. Pełnomocnik zaskarżył wyrok Sądu pierwszej instancji w całości i zarzucił mu:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność w zw. z art. 17 ust. 1, art. 8 ust. 6, art. 6 oraz art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz w zw. z art. 34 ustawy prawo o stowarzyszeniach poprzez ich pominięcie w zastosowaniu, prowadzące do uznania, że wnioskodawca nie należy do kręgu podmiotów uprawnionych do skorzystania z ulgi umorzeniowej,
- naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 61a § 1 k.p.a. w zw. z art. 61 k.p.a. poprzez uznanie, że żądanie wszczęcia postępowania administracyjnego zostało wniesione przez osobę nie będącą stroną lub z innych uzasadnionych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte, co stanowiło podstawę oddalenia odwołania i utrzymanie w mocy postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania, art. 328 k.p.c. poprzez pominięcie w

uzasadnieniu wyroku Sądu pierwszej instancji wyjaśnienia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie ustalenia faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa w szczególności przez niewskazanie, czy Sąd pierwszej instancji uznał, że wyłącznie to konkretne stowarzyszenie wnioskodawcy nie jest uprawnione do złożenia wniosku o umorzenie należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek, czy uznał, że stowarzyszenia generalnie, jako forma prowadzonej działalności nie są uprawnione do składania tego rodzaju wniosków, a także nie podał powodów, dla których takie wnioskowanie byłoby uzasadnione oraz co stanowi podstawę prawną takiego stwierdzenia.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uchylenie zaskarżonej decyzji i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy na korzyść wnioskodawcy, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji oraz poprzedzającej go decyzji ZUS i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu oraz zasądzenie od ZUS na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w drugiej instancji według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu zarzutów apelujący wskazał, że biorąc pod uwagę treść przepisu art. 8 ust. 6 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych i art. 34 ustawy o stowarzyszeniach, wnioskodawca, będący stowarzyszeniem bezsprzecznie może wykonywać zadania przedsiębiorcy. Dodatkowo wnioskodawca jest płatnikiem składek za osoby zatrudnione w Klubie, a nieopłacone składki za te osoby dotyczą okresu od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 2009 r. Z tego wynika zatem, w ocenie skarżącego, że wnioskodawca był uprawniony do złożenia wniosku o umorzenie należności składkowych na podstawie art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy abolicyjnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd pierwszej instancji poczynił w sprawie prawidłowe i wystarczające ustalenia faktyczne, wyprowadził poprawne wnioski, dokonał właściwej interpretacji przepisów, mających w sprawie zastosowanie i w konsekwencji wydał wyrok zgodny z prawem. Na tę ocenę, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie mają wpływu wskazane w apelacji braki w zakresie uzasadnienia i jego lakoniczność.

Spór w sprawie sprowadzał się do oceny, czy organ rentowy słusznie uznał, że wnioskodawca – Miejski Klub Sportowy (...), będący stowarzyszeniem kultury fizycznej nie jest uprawniony do złożenia wniosku o umorzenie należności składkowych w oparciu o przepisy ustawy z 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U.2012.1551).

W pierwszej kolejności wskazania wymaga, że z brzmienia art. 1 ww. ustawy, którego naruszenie niezasadnie zarzuca apelujący, wynika wyraźnie, że umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe jest możliwe tylko na wniosek osoby, która w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. podlegała obowiązkowo tym ubezpieczeniom z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.: Dz.U.2015.121). W myśl natomiast tego ostatniego przepisu za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się:

- 1) osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych;
- 2) twórcę i artystę;
- 3) osobę prowadzącą działalność w zakresie wolnego zawodu:
 - a) w rozumieniu przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,

b) z której przychody są przychodami z działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych;

4) wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej;

5) osobę prowadzącą publiczną lub niepubliczną szkołę, inną formę wychowania przedszkolnego, placówkę lub ich zespół, na podstawie przepisów o systemie oświaty.

Według Sądu Apelacyjnego interpretacja tych przepisów dokonana przez wnioskodawcę jest nieprawidłowa. Jakkolwiek bowiem stowarzyszenie, ma osobowość prawną i może prowadzić według art. 34 ustawy z 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (t.j.: Dz.U.2001.79.855) działalność gospodarczą, to jednak jako podmiot, który ze swej natury nie może być nastawiony na zysk, dochód z takiej działalności musi przeznaczać na realizację celów statutowych. W związku z tym podmiot ten może oczywiście zatrudniać pracowników i w takiej sytuacji występuje jako płatnik, którego obowiązkiem jest opłacanie za te osoby, należnych z tego tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne. Uszło jednak uwadze skarżącego, że należności powstałe z tytułu niewypełniania tego obowiązku nie są jednak zaległościami z tytułu nieopłacenia składek na własne ubezpieczenia stowarzyszenia, jako przedsiębiorcy, podlegającego obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, lecz na ubezpieczenie społeczne zatrudnionych przez niego pracowników. Wobec tego stowarzyszenie nie należy do kręgu przedsiębiorców, o których mowa w ustawie abolicyjnej. Wprowadzenie tej ustawy miało bowiem na celu umożliwienie umorzenia zaległych należności składkowych osobom prowadzącym pozarolniczą działalność, które jako płatnicy, obowiązane są do opłacania składek na własne ubezpieczenia.

Mając to na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację wnioskodawcy, uznając ją za bezzasadną. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j.: Dz.U.2013.490 ze zm.).

SSA Ireneusz Lejczak SSA Irena Różańska-Dorosz SSA Stanisława Kubica

R.S.